

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕЛЕМЕДИЦИНИ: ПОТЕНЦІАЛ ТА ВИКЛИКИ

КОВАЧ Ігор Миколайович - Аспірант кафедри права та загально правових дисциплін, Інститут права та суспільних відносин, ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6436-6704>

DOI: <https://doi.org/10.32782/ep.2024.1.37>

Телемедицина, як нова галузь медицини, пропонує безліч переваг, але одночасно стикається з рядом адміністративних та правових складнощів. Стаття аналізує потребу в розробці адекватного правового каркасу, зокрема щодо конфіденційності медичної інформації та ліцензування медичних працівників. Також розглядається важливість забезпечення доступності та рівноправ'я до телемедичних послуг. Також стаття висвітлює важливість розробки механізмів для забезпечення ефективного контролю за якістю та етичністю телемедичних консультацій і процедур. Особлива увага приділяється викликам, пов'язаним з нерівністю в доступі до технологій та навичок користування ними, та шляхи подолання цих бар'єрів.

Ключові слова: телемедицина, адміністративне регулювання, правові виклики, доступність медичної допомоги, конфіденційність медичної інформації.

Постановка проблеми

Розвиток телемедицини, як новітньої галузі медицини, невід'ємно пов'язаний з численними адміністративними та правовими викликами. Однією з основних проблем є необхідність розробки адекватного адміністративно-правового каркасу, який забезпечить ефективне та безпечне функціонування телемедичних послуг. Це включає в себе регулювання конфіденційності медичної інформації, ліцензування медичних

працівників, відповідальність за помилки та інші аспекти.

Додатковою проблемою є забезпечення доступності та рівноправ'я до телемедичних послуг. Нерівність в доступі до технологій та навичок користування ними може створити бар'єри для окремих груп населення, зокрема літніх людей або тих, хто проживає в віддалених або малозаселених районах. Такі обмеження у доступі можуть призвести до загострення нерівностей у медичному обслуговуванні та погіршення загального стану здоров'я населення.

З ростом популярності телемедицини та її потенціалу для покращення доступу до медичних послуг, виникає потреба у вирішенні питань, пов'язаних з етикою та моральними принципами. Наприклад, визначення етичних стандартів у віддалених консультаціях, збереження конфіденційності пацієнтів під час телемедичних сесій та встановлення прозорих процедур взаємодії між лікарями та пацієнтами. Іншим важливим аспектом є забезпечення високого рівня якості телемедичних послуг. Це включає в себе використання відповідних технологій та стандартів, а також забезпечення надійної зв'язкової інфраструктури для безперебійної передачі медичної інформації.

Також на нашу думку необхідно враховувати глобальні аспекти розвитку телемедицини, такі як міжнародне співробітництво

та стандартизація процедур. Безкоштовна телемедицина може вплинути на здоров'я і добробут глобальної спільноти, але для цього необхідні чітко визначені правила та механізми контролю.

Формулювання мети статті

Мета статті полягає в аналізі адміністративно-правового регулювання телемедицини з урахуванням її потенціалу та ідентифікації ключових викликів. Через систематичне вивчення цих аспектів ми прагнемо висвітлити потенціал телемедицини для поліпшення доступності та якості медичної допомоги, зрозуміти адміністративні та правові виклики, що виникають у зв'язку з її розвитком, запропонувати рекомендації щодо створення адекватного адміністративно-правового каркасу для регулювання телемедицини послуг та підкреслити необхідність забезпечення доступності та рівноправ'я до них, а також розробки механізмів контролю за якістю та етикою надання медичної допомоги віддалено.

Виклад основного матеріалу

Телемедицина є перспективною галуззю медицини, яка використовує інформаційні технології для забезпечення медичної допомоги на відстані. Її застосування включає в себе консультації з лікарями через відеозв'язок, трансляцію медичних даних та результатів обстежень, а також використання мобільних додатків для віддаленого моніторингу стану здоров'я пацієнтів.

Надання медичної допомоги з використанням засобів інформаційно-комунікаційних технологій та дистанційне (а не очне) спілкування лікаря з пацієнтом (або іншим лікарем) визначають дві ключові ознаки телемедицини. Вони спрощують надання медичної та реабілітаційної допомоги, що було дуже відчутно в умовах карантинних обмежень, пов'язаних з пандемією коронавірусу. В ситуації повномасштабної війни, яка призвела до переміщення населення всередині країни і за її межі, руйнування закладів охорони здоров'я та окупації частини території, телемедицина стала ефективним інструментом для забезпечення дистанційної медичної допомоги [1].

Однією з переваг телемедицини є здатність зменшити географічні та фінансові обмеження, з якими стикаються пацієнти, особливо ті, хто проживає в віддалених або обмежених доступом до медичних закладів регіонах. Вона дозволяє пацієнтам отримувати якісну медичну допомогу, не покидаючи зручності свого дому, а також зменшує навантаження на медичні заклади та скорочує час очікування на прийом до лікаря.

Разом з численними перевагами телемедицини також стикається з рядом викликів. Один із найважливіших аспектів – це адміністративно-правове регулювання. Недостатньо розвинуті правові рамки можуть призвести до недостатньої захищеності конфіденційності медичної інформації та порушень у ліцензуванні медичних працівників, що відповідають за надання телемедицини послуг.

Слід зазначити, що існує проблема нерівності доступу до технологій та навичок користування ними. Це може призвести до того, що певні групи населення, такі як літні люди або ті, хто проживає в віддалених районах, можуть мати обмежений доступ до телемедицини послуг, що загострює проблему нерівності у медичному обслуговуванні.

Важливим аспектом є також забезпечення етичності та якості надання телемедицини послуг. Це означає розробку етичних стандартів для віддалених консультацій, забезпечення конфіденційності медичної інформації пацієнтів під час телемедицини сесій та встановлення прозорих процедур взаємодії між лікарями та пацієнтами.

Також важливо враховувати глобальні аспекти розвитку телемедицини, такі як міжнародне співробітництво, стандартизація процедур та взаємне визнання ліцензій медичних працівників. Це може стати важливим фактором для розвитку глобальних медичних систем та підвищення рівня медичної допомоги по всьому світу.

На нашу думку телемедицина, хоча і має значний потенціал для поліпшення доступу до медичної допомоги, але вимагає ретельного адміністративно-правового регулювання, етичності та врахування впливу на медичну практику. Лише комплексний підхід може забезпечити реалізацію повного по-

тенціалу телемедицини і поліпшення якості медичної допомоги.

Важливість правового регулювання в контексті телемедицини надзвичайно висока через ряд унікальних викликів, які вона ставить перед законодавцями та регуляторами. Правовий каркас повинен враховувати не лише визначення стандартів та процедур надання телемедичних послуг, а й вирішувати такі ключові аспекти, як конфіденційність медичної інформації, ліцензування медичних працівників для використання технологій та відповідальність за надання медичних консультацій на відстані.

З одного боку, правове регулювання повинне забезпечити захист конфіденційності медичної інформації пацієнтів під час телемедичних консультацій та передачі медичних даних через відкриті мережі. Це вимагає встановлення чітких правил щодо збору, зберігання та передачі медичної інформації, а також механізмів захисту від несанкціонованого доступу.

З іншого боку, ліцензування медичних працівників для надання телемедичних послуг вимагає розробки спеціалізованих стандартів та процедур, які враховуватимуть особливості використання технологій у медичній практиці. Такі стандарти мають забезпечити якість та безпеку надання медичних консультацій на відстані та захистити інтереси пацієнтів.

Використання стандартів медичної допомоги та клінічних протоколів є критично важливим для успішного розвитку та функціонування телемедицини. Завдяки інформаційнокомунікаційним технологіям телемедицина надає медичні послуги на відстані, але дотримання стандартів має вирішальне значення для забезпечення якості та безпеки цих послуг [2].

Тому важливо розробити механізми правової відповідальності за помилки та порушення у наданні телемедичних послуг. Це включає в себе визначення стандартів медичної практики для телемедицини, процедур реагування на випадки помилок, а також відповідальності за порушення конфіденційності або недостатню якість надання медичної допомоги.

На нашу думку проблематика безпеки даних у сфері телемедицини є однією з найактуальніших та найбільш складних викликів для правового регулювання. Передача та зберігання медичної інформації через відкриті мережі може стати об'єктом кібератак, викрадення особистих даних пацієнтів, а також порушення їхньої конфіденційності. Це може призвести до серйозних наслідків, включаючи втрату довіри до технологій та нанесення шкоди здоров'ю пацієнтів.

З моменту, коли медична інформація передається через мережу, виникає ризик її несанкціонованого доступу. Це особливо актуально в контексті телемедицини, де чутлива медична інформація може передаватися через відкриті канали зв'язку. Такі загрози можуть включати в себе хакерські атаки, фішингові атаки або недбале використання технологій з боку медичних працівників.

Законодавство повинне встановлювати чіткі правила та стандарти для захисту медичної інформації пацієнтів у сфері телемедицини. Це включає в себе обов'язковість використання шифрування для передачі та зберігання даних, захист від несанкціонованого доступу, а також механізми виявлення та реагування на інциденти безпеки даних.

Забезпечення безпеки даних у телемедицині вимагає співпраці між урядовими органами, медичними установами та технологічними компаніями. Це також потребує постійного оновлення та адаптації правового регулювання до швидко-змінюючого ландшафту кібербезпеки та технологій. Тільки такий підхід може забезпечити захист особистих даних пацієнтів та довіру до телемедицини як засобу надання медичної допомоги.

Розвиток телемедицини відкриває нові перспективи та можливості для покращення якості медичної допомоги. Однак впровадження нових технологій ставить питання про права, обов'язки та відповідальність лікарів, які надають телемедичні послуги[4].

Висновок

Телемедицина має значний потенціал для поліпшення доступу до медичної допомоги та покращення якості життя пацієнтів, особливо в умовах сучасних технологій. Од-

нак, для успішного впровадження та функціонування цієї сфери необхідне ефективне правове регулювання, спрямоване на забезпечення безпеки, конфіденційності та якості медичної інформації та послуг.

Правове регулювання повинне включати в себе встановлення стандартів та процедур щодо захисту даних, ліцензування медичних працівників, етичних стандартів у віддалених консультаціях, а також механізмів відповідальності за порушення правил надання медичної допомоги.

Крім того, важливо забезпечити співпрацю між усіма зацікавленими сторонами, включаючи урядові органи, медичні установи та технологічні компанії, для розвитку ефективних та стійких систем телемедицини. важливо підкреслити, що розвиток телемедицини є важливим кроком у напрямку модернізації медичної системи та забезпечення доступності медичної допомоги для всіх шарів населення. Проте цей процес потребує уважного вивчення та розробки ефективного правового регулювання, яке враховуватиме високі стандарти безпеки, етики та конфіденційності даних.

Література

1. LHSS-Україна. Аналіз нормативно-правової бази щодо телемедицини в Україні / Проєкт «Сталий розвиток національних систем охорони здоров'я». Київ, 2023. С-7.
2. LHSS-Україна. Аналіз нормативно-правової бази щодо телемедицини в Україні / Проєкт «Сталий розвиток національних систем охорони здоров'я». Київ, 2023. С-27.
3. LHSS-Україна. Аналіз нормативно-правової бази щодо телемедицини в Україні

SUMMARY

Telemedicine, as a new field of medicine, offers numerous advantages but simultaneously faces a range of administrative and legal challenges. The article analyzes the need for the development of an adequate legal framework, particularly regarding the confidentiality of medical information and the licensing of medical personnel. It also considers the importance of ensuring accessibility and equality in telemedicine services. This article highlights the importance of developing mechanisms to ensure effective control over the quality and ethics of telemedical consultations and procedures. Special attention is paid to challenges related to inequality in access to technologies and skills in using them, and ways to overcome these barriers.

Keywords: telemedicine, administrative regulation, legal challenges, accessibility of medical care, confidentiality of medical information.

/ Проєкт «Сталий розвиток національних систем охорони здоров'я». Київ, 2023. С-40.

References

1. LHSS-Ukraine. Analysis of the regulatory framework regarding telemedicine in Ukraine / Project «Sustainable Development of National Healthcare Systems». Kyiv, 2023. P-7.
2. LHSS-Ukraine. Analysis of the regulatory framework regarding telemedicine in Ukraine / Project «Sustainable Development of National Healthcare Systems». Kyiv, 2023. P-27.
3. LHSS-Ukraine. Analysis of the regulatory framework regarding telemedicine in Ukraine / Project «Sustainable Development of National Healthcare Systems». Kyiv, 2023. P-40.